

เทศน์เช้า วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม(วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันปกติเราก็พยายามภาวนาของเรา วันพระ พระเป็นผู้ประเสริฐ คนจะประเสริฐได้ มันต้องมีสติปัญญารักษาตัวเองรอด ถ้ารักษาตัวเองไม่รอด คุณก็ ทางโลกในปัจจุบัน สิ่งที่เป็นอาหารขยะ มันเป็นความสะดวกสบาย แล้วกินง่าย นี่คนชอบมาก แต่ให้ผลเป็นโทษกับทางร่างกาย

อาหารเพื่อสุขภาพ เราแสวงหา แล้วเก็บถนอมรักษายาก เพราะมันไม่มีสารพิษต่างๆ อาหารที่เป็นประโยชน์จะอายุสั้น และเก็บได้ยาก แต่กินแล้วจะเป็นประโยชน์กับร่างกาย ของที่เก็บไว้ได้นาน ถนอมรักษาไว้ดี กินแล้วจะให้โทษกับร่างกายทั้งนั้นเลย นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราต้องการ เราต้องการอาหารขยะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันในปัจจุบัน มันไม่ค้ำแรมค้ำปี ค้ำแรมค้ำปีนี่ มันเป็นอดีต อนาคต สิ่งที่เป็นอดีต อนาคต มันจะแก้กิเลสได้ไหม เราก็ชอบกันนะ คุณก็ตำรับตำรานี้เขียนกันออกมา นี่อาหารขยะ มันเป็นขยะเพราะอะไร เพราะคนเอาความคิดเจือปนเข้าไปในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หลวงปู่มั่นบอกไว้ในมุตโตทัย ธรรมสถิตในหัวใจของใคร ถ้าสถิตในหัวใจของผู้ที่เป็นธรรม ถ้าสถิตในใจของปุถุชน มันจะแปลเป็นไปด้วยทิฐิ ด้วยมวมอง ด้วยกิเลส ด้วยตัณหา ด้วยความทะยานอยากของตัวเอง แต่ถ้ามันสถิตในใจของผู้มีธรรม คุณภาพของใจนะ มันมีธรรมตั้ง ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคตามี ถึงสิ้นกิเลส ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ สิ่งนั้นมันไม่เจือปนด้วยทิฐิความเห็นของตัวเอง มันในปัจจุบัน ปัจจุบันตรงไหน ปัจจุบันลอยมาจากฟ้าหรือ

ปัจจุบันมันก็มาจากอดีต จากอนาคต คนนี้เกิดมาจากไหน คนนี้เกิดมาจากการกระทำของเรา เกิดมาจากกรรมนะ จิตมันมีการกระทำ มันเกิดจากกรรม เพราะมีแรง

กรรม กรรมนี้เป็นสายบุญสายกรรม ถึงไปปฏิสนธิในครรภ์ของแม่ นี่มันเกิดจากกรรมของเราเกิดจากการกระทำนี้ อดีต อนาคตใช้ใหม่

เวลาธรรมะขยะ ขยะมันก็อ้างอิงได้ทั่วไปหมดเลย อ้างอิงไปอย่างนั้น แล้วมาพูดมันก็คำเดียวกัน พอบอกว่าสัญญาอารมณฺ์ก็เป็นขันธุ์ ถ้ารู้เท่าสัญญาอารมณฺ์ก็เป็นขันธุ์ สัญญาอารมณฺ์เป็นขันธุ์ใดใจ คูสิ เวลาเราทำความสงบของใจเราไม่ได้ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียง สัญญาอารมณฺ์ อารมณฺ์ ความรู้สึกกระทบนี้ สิ่งนี้มันเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันเป็นขันธุ์ตรงไหน มันยังไม่เป็นขันธุ์หรอก

แต่ถ้าจิตเราสงบเข้าไป พอจิตเราสงบเข้าไปเราเห็นสัญญาอารมณฺ์ เราเห็นเห็นใหม่ เราเห็นมันเป็นเฉพาะส่วนบุคคล เฉพาะที่จิตดวงนั้นเห็น นี่ขันธุ์ ขันธุ์เกิดจากอะไร รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นขันธุ์ใหม่? รูป รส กลิ่น เสียง เป็นขันธุ์หรือเปล่า? เขาบอกว่าเป็นขันธุ์นะ เขาบอกสัญญาอารมณฺ์เป็นขันธุ์ สัญญาอารมณฺ์เป็นขันธุ์ตรงไหน

แต่ว่าขันธุ์นะ มันเป็น รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันเหมือนน้ำนะ น้ำสาธารณะ น้ำทั่วไปนี้เป็นประโยชน์กับใคร แต่ถ้าใครตักน้ำเข้าไปในบ้านของตัวเอง แล้วตักน้ำจากโอ่ง จากไหนนั้นออกมาใช้ นั่นเป็นขันธุ์ น้ำเห็นใหม่ น้ำในขวด เราเทออกจากขวด น้ำมันอยู่ในขวดใช้ใหม่ น้ำนี้เขาคิดตั้งค้ำใหม่ ใครไปสูบเอาได้สบายเลย แต่น้ำบรรจุขวดเขาคิดตั้งค้ำนะ เขามีเจ้าของนะ แล้วน้ำบรรจุขวดนั้น เราเทออกมาใช้สอยนี้ เราประหยัดใหม่ เพราะเราซื้อแสวงหามา เราลงทุนลงแรงมา

นี่ความคิดของเรา ขันธุ์นะ มันต้องจิตมันเห็นจิตมันรู้ มันถึงเป็นขันธุ์ นี่ขันธุ์ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันเป็นขันธุ์เพราะอะไร เพราะเราเห็นเป็นกองเห็นใหม่ เห็นรูปเป็นกอง แต่สัญญาอารมณฺ์เป็นขันธุ์ โอ้... นี่อาหารขยะ ธรรมะขยะ มันเป็นขยะ พอเป็นขยะ สัญญาอารมณฺ์เป็นขันธุ์ ทุกคนก็มีสัญญาอารมณฺ์ ทุกคนก็มีความรู้สึกทั้งนั้นละ เป็นขันธุ์หรือยัง แล้วจับสิเป็นขันธุ์ใหม่ นี่มันไม่เป็น นี่ไง ถ้าบอกว่ามันไม่เป็นที่คือมันไม่เป็น พูดวันยังค่ำก็ผิด ผิดไปหมดเลย จี๊ไปตรงไหนผิดทั้งเล่ม

นี่ไง เราถึงบอกว่า ถ้ามันถูก มันมีที่ไปที่ไปนะ อย่างเช่น ปัจจุบันนี้ ปัจจุบันมาจากไหน พระอรหันต์ลอยมาจากฟ้าหรือ ถ้าพระปัจจุบันมันมีอยู่แล้ว พระพุทธเจ้าไม่ต้องตรัสรู้เลย ไปเป็นพระพุทธเจ้ากันหมดแล้ว เกิดมาในปัจจุบัน อ้าว! เราคิดถึงปัจจุบันเดี๋ยวนี้เลย เดี่ยวนี้ก็เป็นปัจจุบัน แล้วมันเป็นใหม่? มันเป็นปัจจุบันใหม่? ไม่เป็นเพราะอะไร เพราะความเคลื่อนไป... สันตติงใจ... จิตมันเคลื่อนตัวตลอดเวลา... พลังงานมันคายตัวพลังงานออกตลอดเวลา... เป็นปัจจุบันใหม่? มันไม่เป็นปัจจุบัน เพราะมันเป็นอดีตอนาคตอย่างนี้ไง

แต่ถ้าเราทำสมาธิเข้าไปนี่ จิตมันจะเป็นปัจจุบันได้ ปัจจุบันนี้จิตหนึ่ง จิตหนึ่งนั่นนะปัจจุบัน ถ้าปัจจุบันแล้วนี่มันออกฤทธิ์ของมัน นี่ไง อาหารที่ไม่ใช่อาหารขยะอาหารเพื่อสุขภาพไง อายุมันสั้น สมาธิปุ๊บ เดี่ยวเสื่อมแล้ว ปัญญาแวบๆๆๆ นี่ยิ่งปัญญาเป็นปัจจุบันนะ แวบเดียว พอแวบเดียวขึ้นมาจะ เราจะต้องทำให้มันสืบต่อไง พอเราสืบต่อ เราถึงต้องมีสติปัญญาเพื่อรักษาความสงบของใจของเราไง

ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาปัจจุบัน แล้วปัจจุบันจิตมันมั่นคง ถ้าจิตมันไม่มั่นคง มันเจือไปด้วยกิเลส มันไม่เป็นปัจจุบันแล้ว เพราะมันมีสิ่งที่ตัวเองพอใจเทียบ ความพอใจของตัวเองมันจะเทียบๆๆ มันไม่เป็นปัจจุบันแล้ว พอไม่เป็นปัจจุบัน มันก็เคลื่อนออกไปๆ นี่ไงว่าสติปัญญาอารมณ์ก็เป็นขั้น โอ.. เห็นแล้วงเลยนะ เพราะบางทีเขามาถามปัญหา.. เรารู้.. นี่พยายามส่องกล้องดูแล้วนะ ไม่ให้ผิดเลย มันก็ผิดทั้งเล่มเลย ผิดเพราะมันไม่รู้ไง

เวลาคนเขามาถามนะ นี่เวลาจิตมันสงบแล้วทำอย่างไร เราบอกว่าพิจารณาเลย เพราะสิ่งที่พิจารณานี้ มันก็ฝึกฝนปัญญา ปัญญาของขั้นการพิจารณานะ การใช้ปัญญานี้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ พอปัญญาอบรมสมาธิแล้ว ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันเหมือนโจทย์ ปัญญาอบรมสมาธิอย่างไร ผลตอบมาก็คือสมณะ คือจิตมันสงบ มันไม่เป็นขั้นเป็นเงินอะไรไปหรอก แต่ก็ต้องฝึกไปอย่างนี้

พอฝึกขึ้นไปนะ สติปัญญาอารมณ์เราบอกว่า จิตสงบแล้วให้พิจารณา ให้หัดพิจารณาพิจารณาไปจนจิตมันตั้งมั่น จิตมันเป็นปัจจุบันแล้ว แล้วถ้ามันจับได้ เหมือนขวดน้ำนั่น มันเทน้ำออก มันเห็นน้ำนั่น น้ำของเรามันออกมาจากจิตใจ

เรื่องภายนอกเป็นเรื่องภายนอกนะ เรื่องจริงๆ คือเรื่องทุกข์ เรื่องกิเลสตัดหาความ
 ทยานอยากของเรา แต่มันอยู่กับเรา มันเป็นอนุสัย มันมากับใจมาตลอด แต่เราเห็น
 อารมณ์กระทบจากข้างนอกตลอด แต่เราไม่เห็นความเป็นจริงของเราเลย ถ้าจิตมันสงบ
 เข้ามานะ พอมันเห็นการเคลื่อนออก แล้วมันจับตรงนั้นได้

ถ้ามันจับได้ นี่ไง ที่หลวงปู่ดูลย์บอก จิตเห็นอาการของจิต คือขวดน้ำนั่นมันเทน้ำ
 ออก มันรู้ว่าเทน้ำออก ถ้าเราเทน้ำออก น้ำเต็มขวดเราจะเทได้ โอ้โฮ! น้ำเราเยอะมาก เรา
 จะบอกว่าเราจะเทได้ครึ่งวันก่อนวัน พอมันออกไปสักก่อนขวดแล้ว เหลือแต่ก้นขวด
 แล้ว เราไม่กล้าแล้ว นี่ไง พอจิตมันออกพิจารณาแล้ว มันเคลื่อนออกไป มันเป็นอย่างนั้น
 เพราะว่าถ้ามันเห็นอาการ หรือมันจับอะไรได้ มันพิจารณาได้นี้ พอจิตความตั้งมั่นของ
 มัน กำลังของมันน้อยไป มันก็เหมือนน้ำในขวด มันจะน้อยลงๆ จนเหลือแต่อากาศ
 เปลาๆ ในขวดนั้นไม่มีน้ำ มีแต่อากาศ เราจะดื่มกินน้ำนั้นได้ไหม

จิตถ้ามันใช้พลังงานแล้วเสื่อมออกไปแล้ว มันเป็นอย่างนั้น พอเป็นอย่างนั้น เราก็
 ต้องกลับมาทำความสงบของใจเข้ามาให้มันเข้มแข็งขึ้นมา นี่ไง จิตเห็นอาการของจิต โอ้
 คูจิต คูจิตอะ คูอย่างนี้ คูจิตจนจิตเห็นอาการของจิต คือจิตเห็นชั้น โอ้มันบอกว่าสัญญา
 อารมณ์เป็นชั้น ชั้นก็คือสัญญาอารมณ์นะ หว่า...

คำพูดมันฟ้องหมดนะ คนไม่เป็นมันก็ฟ้องว่ามันไม่เป็น นี่ผิดไปหมดเลย แล้ว
 เวลาเทียบเคียงนี้มันเทียบเคียงแต่อาหารขยะ อาหารขยะหมายความว่า เขาเทียบเคียงถึง
 การซักผ้า ซักผ้านะ ใช้ปัญญาไปซักผ้า ซักผ้านี้มันอารมณ์ปกติ การเคลื่อนไหว มันซักผ้า
 นี้มันจะเป็นธรรมได้อย่างไร มันเป็นชีวิตประจำวันใช้ไหม แต่ถ้ามันซักผ้า เราซักผ้าไป
 มือซักผ้าไป จิตมันสงบเข้ามา พอมันกระทบลม เอ๊ะ! มือนี้หยุดเลยนะ เอ๊ะ! เอ๊ะ!
 เวลาเขาพูดอะไรออกมา มันขัดแย้งกันไปหมดเลย เวลาเรากระทบเห็นใหม่ อ้าว! ซักผ้า
 อยู่ แล้วเราก็คิดถึงสิ่งที่เจ็บปวด น้ำตาไหลเลยนี้ มือเราจะซักผ้าไปได้ไหม มันจะแข็ง
 เลยอะ เพราะอะไร เพราะจิตมันรับรู้อารมณ์นั้น มันจะปล่อยอารมณ์นั้น

นี่เหมือนกัน พอซักผ้าอยู่ เรอบอกว่าเทียบอย่างนี้ มันเทียบแบบโลกๆ มันไม่
 เป็นธรรมหรอก แต่เวลาเทียบนี้เขาจะเทียบ คนคิดได้แค่นี้ไง มันเหมือนวุฒิภาวะของจิต
 มันคิดได้แค่นี้ มันพูดได้แค่นี้ มันก็เป็นอย่างนั้น นี่อาหารขยะ แล้วมันผิดพลาดไปหมด

ใช้ใหม่ พอผิดพลาดไปหมด แต่เราดูถึงเจตนา เจตนามันมีการแผ่แผ่เร้นมาเยอะมาก ที่นี้คำว่าเจตนาส่วนเจตนา

ฉะนั้นทางโลกนี้ เขายืนยันกันด้วยเอกสาร มันก็พูดได้แค่นี้ไง มันพูดได้แค่ออกสารที่เขาเขียนไว้ไง แต่ความจริงในใจ มันลึกลับซับซ้อนกว่านั้น ความรู้ความเห็นการกระทำ เจตนาคนทำ มีเจตนา มีความแผ่แผ่เร้นในใจ อันนั้นลึกกว่านี้อีก แต่ที่เราพูดกันด้วยเอกสาร พูดกันด้วยข้อเท็จจริงทางโลก พูดเท็จจริงที่เขาแสดงออกมาเท่านั้น สิ่งที่ยังไม่แสดงออกมาเห็นใหม่ ภูเขาน้ำแข็งที่มันลอยอยู่บนน้ำนี้ มันก็มีแค่นิดเดียว แต่มันจมอยู่ในน้ำอีกมหาศาลเลย นี่เห็นแค่นี้ มันถึงบอกว่า เวลาว่าเห็นโทษๆ นี่ ไอ้โทษนี้ เราแค่เห็นปลายภูเขาน้ำแข็งที่มัน โผล่จากน้ำเท่านั้น แต่สิ่งที่มันซ่อนอยู่ในน้ำนั้นอีกมหาศาลเลย

นี่ก็เหมือนกัน คนถ้ามันทำอย่างนี้ละ นี่มันก็อาหารขยะนะ เราก็รู้กันอยู่แล้วว่าโรคอ้วนมันให้โทษกับประชากรทั้งหมดเลย แต่คนที่เขาทำอาหารขายอย่างนั้น คิดคติเขาเผยแพร่โรคภัยไข้เจ็บให้กับประชากรทั้งโลกนะ แล้วเขาได้แต่ผลประโยชน์ ธุรกิจของเขา ร่ำรวยมหาศาล แต่เขาให้โทษให้ภัยกับคนทั้งโลกเลย

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เขาแสดงออกมานี้ สิ่งนี้มันออกมาเพื่อประโยชน์ของเขา แล้วประโยชน์ของเขาคือภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้น้ำแข็งนั้น ประโยชน์ของเขาไง แต่เขาไม่เห็นเลยว่า เวลาคนที่ได้กินอาหารนั้น ใช้ประโยชน์นั้น แล้วร่างกายจะเป็นโทษอย่างไร

นี่เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัตินะ จริงอยู่ในเอกสารในตำราในท้องตลาดนี้ มันเป็นอย่างนี้เยอะแยะไปหมดเลย แต่! แต่ดีกว่าที่เป็นธรรมะไง ธรรมะที่เรียบง่าย ธรรมะที่เข้าใจได้ง่าย มันก็เป็นธรรมะที่สอนเด็กๆ ใจ คูลิ การ์ตูนสอนเด็กมันจะผิดไปตรงไหน ธรรมะเป็นการ์ตูนก็ไม่เห็นผิดอะไรไปเลย

แต่บอกว่าเป็นคือเป้าหมายไง นี่คือสิ่งที่ทำแล้วได้ผลไง นี่อารมณ์โสดาบันจะเป็นอย่างนั้น ถ้าโสดาบันจะเป็นอย่างนี้ นี่มันทำให้คนหลงผิดใจ แต่ถ้าบอกว่าเป็นธรรมะ ธรรมะเราอ่านแล้วเนาะ เราอ่านแล้วเรามีความชื่นใจสบายใจก็ได้ ธรรมะพินๆ ใจ ธรรมะสอนกันโดยทั่วไป แต่จะบอกว่าเป็นคือผล บอกมาเลยคือผลใจ

เหมือนเราทำธุรกิจกัน เราต้องมีเงิน สินค้าแลกเปลี่ยนกัน แต่ทางสังคมนี้ เขาไม่ทำธุรกิจกัน เขาให้กัน เขาแลกเปลี่ยนกัน มันก็ไม่เสียหายเห็นไหม เขาไม่ต้องมีเงินมีทองนะ เขาเอาสินค้าแลกกัน นี่ในสังคมเขามีอะไรเขาก็เปลี่ยนมือด้วยความพอใจ มันก็ไม่เห็นเสียหายนี่ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีความทุกข์ เรามีความหมักหมมในหัวใจ ถ้าเราตรึกแล้ว เราพิจารณาธรรมแล้วมันสบายใจ มันก็ไม่เสียหาย แต่อันนี้ไม่ใช่โศคบ้านนะ

ถ้าเป็นโศคบ้าน แค้นนี้เองหรือ ศาสนาสอนเพียงแค่นี้เองหรือ มันไม่ใช่! ถ้าอย่างนี้เราน่าจะชี้ให้เขาผิดก็ผิดหมดเลย แล้วในท้องตลาดก็เป็นอย่างนี้ ธรรมะที่พิมพ์แจกกันมันก็เป็นอย่างนี้ พูดถึงธรรมะพื้นๆ นะ ให้อภัยต่อกัน เราจะคิดดีต่อกัน โอ้โฮ! สุดยอดเลย ฟังแล้วซึ่งซึ่ง.. แต่ปรากฏว่าต้องลงทุนลงแรง ต้องตั้งใจทำความสงบของใจ ต้องเป็นสมาธิขึ้นมา โอ้ย... ลำบาก โอ้ย... นี่ใจคนเรานั้นก็เป็นอย่างนี้ มันก็เลยได้ผลตอบแทนอย่างนั้น

วันวันพระ เราศึกษาของเรานะ ทุกคนว่ามีเวลาน้อย ทุกคนว่ามาแล้วต้องรีบต้องได้ผล เพราะความรีบ ความอยากได้ผลนั้นมันจะไม่ได้ผล ฝนทิ้งให้เป็นเข็มเห็นไหม ฝนเหล็กให้เป็นเข็ม เขาก็ค่อยๆ ฝนของเขาไป มันจะเป็นเข็มเย็บผ้า ร้อยผ้าของเรา หัวใจของเราก็เหมือนกัน มาจากโลกมันชุ่มมาด้วยเลือด ชุ่มมาด้วยความบีบคั้นของใจ แล้วเราก็บอกว่า จะให้มันสะอาดเลยนี่ พอมันยิ่งไปบีบคั้น มันชุ่มโชกเลือดมาจากสังคม แล้วพอมมาถึงวัด ก็บีบคั้นให้เลือดมันออกเยอะๆ ขึ้นไป แล้วบอกปฏิบัติธรรม

ถ้าเราปล่อยวาง เราชุ่มเลือดมาจากสังคมแล้วใช่ไหม เรามาเข้าวัดเข้าวานะ เราก็ปล่อยวาง ตั้งสติไว้ ทำความสะอาดป่ารกชัฏ ทำลายป่า ต้นไม้ไม้ไม้ตัดแม่แต่ต้นเดียว หัวใจของเรานั้นมันชุ่มมาด้วยเลือด มันโดนกดบีบคั้นมา เราทำความสะอาดของมัน มันจะสะอาดขึ้นมา มีความร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมา ความเป็นแผลใจมันจะหมดไป ตัดป่ารกชัฏ ให้ความเค็ดร้อนนี้จะออกไป แต่ต้นไม้ไม้ไม้ไม่ได้ทำลายสักต้นเดียว หัวใจไม่ได้บีบคั้นมันเลย ไม่ได้ทำอะไรมันเลย นี่ของมันเรียบง่าย แต่เราไปบีบคั้นมัน.. อยากได้.. อยากเป็น.. บังคับมัน.. นี่ใจ มันเจ็บช้ำมาจากโลก มาที่บีบคั้นมันเข้าไปอีก มันก็ยังเจ็บช้ำเข้าไปใหญ่

ฉะนั้นเวลามาวัด พอใครทำตามสบายใจ ทำไม่ครบอาจารย์เอ็ดละ เอ็ดอันนั้น เพราะว่ามันเป็นอารมณ์โลกใจ เราตั้งสติ แล้วเราไม่บีบคั้น คำว่าไม่บีบคั้นคือไม่บีบคั้นใจ แต่เราจะทำชีวิตดำรงปกติแบบโลกไม่ได้ เพราะที่นี้มันมีข้อวัตรปฏิบัติ

คำว่าข้อวัตรคือกรอบ ถ้ากรอบเห็นใหม่ ดอกไม้หลากสี ถ้าได้ร้อยพวงมาลัย มันจะสวยงาม คนมาจากจริตนิสัยแตกต่างกัน พอมาอยู่วัดนะ มันก็ทำตามกติกานั้น ดอกไม้หลากสีมันก็จะสวยงามขึ้นมา นี่คือกิริยาภายนอกใจ

แต่กิริยาภายในนี้มันเป็นการกระทำของเรา เราจะตั้งสติของเรา เราจะดูแลของเรา แล้วถ้ามันเป็นไปนะ เราจะหัวเราะเยาะไอ้ธรรมะแบบนี้ ไอ้ธรรมะอย่างนี้จะรู้เองใจ นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจโก ทุกคนจะรู้ได้ ปฏิบัติได้

ทุกคนหิวกระหายมา มาถึงศาลานี้ เคี้ยวพระให้พรแล้วได้กินอาหารด้วยกัน มันจะอิมหันาสารายด้วยกันทั้งหมด จิตของคนมันหิวกระหายมา เวลานั้นเป็นธรรมขึ้นมา ไม่ใช่ดูถูกว่าจะชนชั้นไหน จะยากทุกข์จนเข็ญใจอย่างไร ถ้าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ทุกดวงใจมันรู้ได้ มันปฏิบัติได้ เราเกิดมาเสมอภาคกันโดยธรรม เกิดมาเราเป็นญาติกันโดยธรรม เพราะมีปาก มีท้อง มีทุกข์ มีมาด้วยกัน เวลาปฏิบัติขึ้นมา มันจะสะอาดตรงนั้นใจ ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ตรงนั้น เราจะรู้ทันด้วยกัน ฉะนั้นพอรู้ทันขึ้นมา ดำร่าอย่างนี้มันรู้ทันหมดใจ ความรู้ทันหมายถึงว่า สันติภูมิจโก ปัจเจกตั้ง เป้าหมายใจ นี่เป้าหมายเราถึงที่สุดเห็นใหม่ เป้าหมายอริยสัจนี้ ปฏิบัติไปมันรู้ได้เห็นได้นะ ฉะนั้นถ้ารู้ได้เห็นได้ ตรงนี้มันเอามาโกหกกันไม่ได้

แต่สังคมของเรานี้ มันปฏิบัติแล้วมันมักง่ายกัน คนมักง่ายกันอยู่แล้ว แล้วมีเครื่องรองรับอย่างนี้ จะทำให้คนมักง่ายมากขึ้นไป แล้วจะบอกศาสนาเสื่อม ศาสนาเสื่อม มันเสื่อมอย่างนี้ไง เสื่อมจากหัวใจของคนที่ไม่ถึงธรรม ถ้าหัวใจเข้าถึงธรรมแล้วนี้ มันไม่เสื่อม ตัวศาสนาไม่เสื่อม ปัจเจกตั้งไม่เสื่อม ธรรมะไม่เสื่อม ไซ้! มันไม่เสื่อม

แต่มันเสื่อมไอ้คนพาให้เสื่อมนี้ ไอ้คนพาชักออกนอกกลุ่มนอทางนี้ พาให้เสื่อม นี่มันเสื่อมจากหัวใจของคนใจ เสื่อมจากหัวใจของคนที่ไม่วิริยะอุตสาหะ เสื่อมจากหัวใจของคนที่ไม่ขวนขวายใจ หัวใจของคนที่ยังเกียจร้านใจ หัวใจของคนจะรอให้เขามาป้อนใจ อยู่เฉยๆ แล้วมันจะเป็นเองหมดใจ มันเสื่อมตรงนี้ เสื่อมตรงที่คนไม่ขวนขวาย

คนที่ไม่กระทำมันเสื่อมโอกาส โอกาสของคนนั้นหายไปหมดเลย จากธรรมะที่บอกมัน
เรียบง่าย มันสะดวกสบาย มันรัดสั้น

แต่ถ้ามันชวนชวาย มันมีการกระทำเห็นใหม่ นี่โค วัว ควาย ต่างๆ เขาฝึกเขาฝน
ขึ้นมาจนมันทำงานเป็น ถ้าวัวควายเขาไม่ได้ฝึกนะ เป็นวัวฝูง ไม่มีราคา จิตของคนเห็น
ใหม่ นี่สังคมมันเป็นอย่างนั้น เราต้องทำคุณงามความดีของเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ

นี่พูดถึงสังขาร เราทำของเราเพื่อเรา ธรรมะเป็นอย่างนี้ว่าเรียบง่ายๆ นี่หัวใจมัน
ไม่บีบคั้น แต่สติปัญญา ความเพียร ความวิริยะอุตสาหะของเรา มี วิริยะอุตสาหะกับความ
บีบคั้นต่างกันนะ ความบีบคั้นของใจเรื่องหนึ่ง กิเลสตัดหาความทะยานอยาก ความเรียบ
ง่ายของเรานะ แต่ในทางจงกรมเราบังคับไม่ให้มันส่งออก บังคับไม่ให้มันไหลไปทาง
อื่น แต่เราดูแลของเรานะ

นี่ลูกเรายังดูแลแล้วหัวใจไม่มีใครดูแลมัน หัวใจไม่มีสติ ไม่มีปัญญาดูแลมัน แล้ว
มันจะปล่อยไปไหน นี่ดูแลอย่างนี้เขาว่าจิต ใจดูแลหัวใจนี้ หัวใจมันปลิ้นปล้อน มันมี
ปัญหาหาศาลเลย เราแก้ไขดูแลมันด้วยคำบริกรรมก็ได้ ด้วยปัญญาอบรมสมาธิก็ได้
เป็นที่เลี้ยงดูแลมัน แล้วเวลาถ้ามันโดนบีบคั้นมา มันวางหมดแล้ว เราจะรู้ว่าอย่างนี้เป็น
สัมมาสมาธิ สมาธิอย่างนี้เป็นจุดสตาร์ท เป็นจุดเริ่มต้น เป็นที่หมายใจ เป็นกรรมฐาน นี่
สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้ง งานจะเริ่มต้นจากจุดนี้ จุดที่จิตมันมีฐานของมัน แล้วเริ่มต้นก้าว
เดินไป จะเป็นโลกุตตรธรรม จะเป็นการชำระล้างกิเลส เพื่อประโยชน์กับเรา วันนี้วัน
พระ เพื่อประโยชน์กับพระในหัวใจของเรา ผู้ประเสริฐคือหัวใจของเรา เอวัง